

НАПОМЕНЕ (појмови који се користе у настави)

ТИП ЧАСА: *обрада, утврђивање, систематизација, проверавање* (укључује и оцењивање) и *комбиновани* (одређује се према активности која преовлађује на часу).

ОБЛИК РАДА: *фронтални, групни, рад у паровима, индивидуални и комбиновани.*

НАСТАВНЕ МЕТОДЕ* (поступци рада наставника и ученика у наставном процесу):

1. Вербалне методе:

– *монолошка* (усмено излагање – предавање, приповедање, описивање, образлагање, и објашњавање);

– *дијалошка (слободан разговор* – уобичајена вербална комуникација са ученицима; **дискусија** – полемика, дебата или расправа, постављање питања и супротстављање мишљења аргументима).

2. **Решавање проблема – хеуристички приступ** (наставник поступно води ученике кроз процес откривања приликом решавања проблема).

3. **Рад на тексту, писани и графички радови** (коришћење уџбеника и шире литературе, полупрограмираног и програмираног материјала, текстова; илустрације - цртежи, дијаграми, графици, шеме; самостални писани и графички радови ученика - школски писмени задаци, контролне вежбе, тестове, реферати и сл.).

4. **Демонстративна** (приказивање модела, шема, скица, појава, стања, активности, филмова, разне пројекције и друго).

5. **Практични рад и радионица** (лабораторијски, експериментални, различите врсте практичних вежби и радионица).

6. **игровне активности** (стваралачке, уметничке, драмске, логичке и друге игре као и задаци отвореног типа у језичком, логичко-математичком, телесно-кинестетичком, визуелно-просторном, музичком и емоционално-социјалном домену).

7. **Истраживачки рад ученика** (увођење ученика у поступак научног истраживања на сопственом истраживачком пројекту).

8. **Комбиновани рад** (истовремено коришћење различитих метода).

НАСТАВНА СРЕДСТВА

Постоји више класификација наставних средстава, а у овим Напоменама дата је једна од њих.

Текстуална (*штампани и писани текстови*).

Визуелна (*предмети, фотографије, дијаслике, цртежи, карте, шеме, дијаграми, симболи итд.*).

Аудитивна (*шумови у природи, музички и тонски ефекти, звучни ефекти итд.*).

Аудио-визуелна (*дијафилм са текстом, музиком и звуцима; филмови; ТВ емисије; видео касете; школска телевизија; настава уз помоћ рачунара; видеопројектора и др.*).

Мануелна (*разноврсни алати, машине, инструменти, апарати, препарати, предмети, материјали и др.*).

Помоћно-техничка (*разноврсне табле, столице, апликатори, показивачи и др.*).

* Постоје различите класификације наставних метода. Наведене су оне које се најчешће користе и које би требало да се користе у пракси. Ради осавремењавања наставе пожељно би било да се чешће користе наставне методе под редним бројем: 2, 5, 6 и 7. Наставник може користити и друге наставне методе које нису овде наведене.